

531766

Seat No. _____

Diploma in Labour Laws & Practice Examination

April / May – 2003

Paper-III : Labour Economics & The T. U. Act - 1926

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 100]

૧ વેતન ચુકવણીની ત્રિન્ન રીતો સમજાવો. ૧૮

અથવા

૧ શ્રમ અર્થશાસ્ત્રનો અર્થ, લક્ષણો અને મહત્ત્વ સમજાવો.

૨ ‘બાળશ્રમ એ ભારતીય અર્થતંત્રમાં વણ ઉકલેલ આર્થિક સમસ્યા છે ?’
— સમજાવો. ૧૮

અથવા

૨ શ્રમ ઉત્પાદકતાની વ્યાખ્યા, અસર કરતાં પરિબલો અને તેની વૃદ્ધિનું મહત્ત્વ સમજાવો. ૧૮

૩ ભારતના શ્રમ બજારના સંદર્ભમાં બેરોજગારીનાં કારણો અને ઉપાયોની ચર્ચા કરો. ૧૬

અથવા

૩ સામાજિક કલ્યાણ અને સામાજિક સલામતીના ખ્યાલની ચર્ચા કરો. ૧૬

૪ નોંધ લખો : (ગમે તે ત્રણ) ૧૮

- (૧) ભારતની શ્રમનીતિ
- (૨) કામદારોને શિક્ષણ અને તાલીમ
- (૩) સામુહિક સોદાગીરી
- (૪) શિક્ષિત બેકારી
- (૫) ઔદ્યોગિક કામદારોની દેવાદાર સ્થિતિ
- (૬) જાહેર ક્ષેત્રોમાં સ્વૈચ્છિક નિવૃત્તિની યોજના

૫ ૧૯૨૬ના કામદાર સંઘો ધારા હેઠળ નોંધાયેલ કામદાર સંઘના વિશિષ્ટ હકોની ચર્ચા કરો. ૧૮

અથવા

૫	૧૯૨૬ના કામદાર સંઘો ધારા હેઠળ સંઘની નોંધણીની રીત અને રદ કરવાની જોગવાઈઓ સમજાવો.	૧૮
૬	નોંધ લખો : (ગમે તે બે) (૧) કામદાર તકરાર - વ્યાખ્યા (૨) કામદાર સંઘ - વ્યાખ્યા (૩) રજિસ્ટ્રારના હુકમ સામે અપિલ (૪) ૨૦૦૧માં કામદાર સંઘોના કાયદામાં થયેલા સુધારાઓ.	૧૨

ENGLISH VERSION

1	Explain various methods of wage payment.	18
OR		
1	Explain the meaning, characters and Importance of Labour Economics.	18
2	'In Indian Economy child Labour is un Solved Economic Problem.' – Explain.	18
OR		
2	Explain the definition, affecting factors and it's importance of raising of Labour productivity.	18
3	Discuss causes and remedies of unemployment in context of Indian Labour Market.	16
OR		
3	Discuss the concept of social welfare and social security.	16
4	Write notes on : (any three) (1) Labour Policy in India. (2) Education and Training to Workers (3) Collective Bargaining (4) Educated Unemployment (5) Indebtedness of Industrial Workers. (6) Voluntary Retirement Scheme (V.R.S.) in Public Sector.	18

5. Discuss privileges of Registered Trade Union under the Trade Unions Act. - 1926 **18**

OR

- 5 Explain the provision's for registration and cancellation of registration of union under the Trade Unions Act.-1926. **18**

- 6 Write notes on : (any **two**) **12**

(1) Trade - Dispute - Definition

(2) Trade Union - Definition

(3) Appeal against the order of Registrar

(4) Amendments made in the Trade Unions Act. in 2001.
